

O sv. Jožefu

Iz Razprav o Matejevem evangeliju

2. 2. Ko je torej sveta Marija po angelovem oznanjenju spočela od Svetega Duha in je bilo jasno, da je noseča, jo je **sveti Jožef**, ki je bil zaročen s to isto devico Marijo, ker ni poznal tajnosti tako velike skrivnosti, *hotel skrivaj odsloviti*. To je namreč evangelist pristavil, ko pravi: **Njen mož Jožef je bil pravičen in je ni hotel osramotiti, zato je sklenil, da jo bo skrivaj odslovil.**

Za prešušnico je imel njo, ki je tudi noseča ostajala devica; da je izgubila nedolžnost, je menil o njej, ki je bila mati deviškosti; da je obsojena na smrt, si je mislil o njej, ki je spočela začetnika življenja. Poglej si vendar, kaj je pravični mož sklenil. Čeprav je sveto Marijo imel za prešušnico, je vendar ni bil pripravljen izročiti v obsodbo, da svoje svete vesti ne bi umazal s tujo krvjo.

Nekateri med nami pa se, čeprav so polni nečistosti zločinov, spravljajo nad žene, celo nedolžne, ali pa menijo, da jih je treba obsojati že za najmanjši sum, medtem ko so morda sami pred Bogom vredni vse obsodbe in so zapisani Božji sodbi. Zato dobro pravi apostol: *Mar misliš, o človek, ki sodiš drugega, pa sam to počenjaš, da boš ti ubežal Božji sodbi?* To smo povedali mimogrede zaradi nekaterih nesramnežev, ki so hitri za obtožbo in lahkomiseln pri obsodbi. Seveda pa je povsem odveč še kaj drugega reči o prešuštvu, kjer se oznanja Marijino devištvo.

3. Ker torej **sveti Jožef** tedaj še ni poznal te tako velike skrivnosti in je hotel Marijo naskrivaj odsloviti, ga je v videnju posvaril angel in mu rekel: **Jožef, Davidov sin, ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene; kar bo namreč rodila, je od Svetega Duha. Sveti Jožef** je bil poučen o nebeški skrivnosti, da si sicer o Marijinem devištvu ne bi mislil kaj drugega. Nikakor namreč ni bilo prav, da bi se pravični motil o tako vzvišeni deviškosti. O tem je bil torej poučen, da bi bilo izključeno vsako zlo sumničenja in bi prejel dobrino zakramenta. Tole mu je bilo namreč rečeno: *Ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene; kar bo namreč rodila, je od Svetega Duha*, da bi tako spoznal neoporečnost soproge in njen deviški porod. In vsekakor ni bilo primerno, da bi za tako veliko skrivnost kdo drug med moškimi prej izvedel kakor **Jožef**, ki je bil **določen za Marijinega ženina** in že zaradi imena samega ni imel očitka greha. Ime **Jožef** se namreč iz hebrejščine prevaja kot **»brez očitka«**.

Tudi pri tem pa ne spreglej vrstnega reda skrivnosti: nekoč je hudič najprej nagovoril deviško Evo in nato moža, da vanju zasadi besedo smrti, tukaj pa sveti angel najprej nagovori Marijo in nato **Jožefa**, da jima razodene Besedo življenja. Takrat je bila najprej ženska izbrana za greh, tukaj pa je najprej izbrana za odrešenje. Takrat je mož padel zaradi žene, tukaj je zaradi žene vstal. Angel je namreč rekel **Jožefu: Jožef, Davidov sin, ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene; kar bo namreč rodila, je od Svetega Duha.**

* * *

3. 1. Evangelist nato poroča: *Ko se je Jožef zbudil iz spanja [in kar sledi do] in imenoval ga je Jezus. Jožefa* torej angel pouči o zakramentu nebeške skrivnosti, ta rad uboga angelova navodila, vesel izpolni božanska naročila, sprejme sveto Marijo, ob vzvišenih obljubah je lahko ponosen, saj je bil vreden od angela slišati, da se tako vzvišena deviška mati imenuje njegova soproga.

Toda o tem, kar pravi evangelist: *In ni je spoznal, dokler ni rodila sina*, si določeni nespametni ljudje večkrat postavljajo vprašanje, ko menijo, da se je po Gospodovem rojstvu sveta Marija združila z **Jožefom**. Vendar pa takšne domneve ne dopuščata niti vsebina vere niti sam smisel resničnosti.

Daleč od tega, da bi po zakramentu tako velike skrivnosti, po rojstvu iz Gospodove blagohotnosti, lahko verjeli, da je devica Marija spoznala moža, ko pa je v postavi Stare zaveze ona prerokinja Marija [Mirjam], Mojzesova oziroma Aronova sestra, potem ko je videla nebeška znamenja po egiptovskih nadlogah, ko se je razdelilo Rdeče morje, ko je pred njimi hodila Gospodova slava in so jo lahko gledali v ognjenem in oblačnem stebru, ostala devica, ki ni poznala moža, tako tudi ni prav, da bi mislili, da bi moža spoznala ta Marija, evangeljska devica, ki je bila primerna, da sprejme Boga, in ki Boga slave ni zrla v oblaku, ampak ga je bila vredna nositi v deviškem telesu.

Potem ko je bil Noe vreden, da govori z Bogom, si je zadal, da se bo poslej vzdržal zakonskih dolžnosti. Tudi Mojzes se je, potem ko je slišal Božji glas iz grma, vzdržal zakonske skupnosti. Ali je torej prav, če bi mislili, da je **Jožef, pravični mož**, spoznal sveto Marijo, potem ko je že rodila Gospoda?

Prevedel Bogomir Trošt

Kromacij Oglejski, *Govori; Razprave o Matejevem evangeliju*, Celje-Ljubljana:
Celjska Mohorjeva družba, 2018, str. 215-217, 221-222.

<https://www.mohorjeva.org/izdelek/govori-razprave-o-matejevem-evangeliju/>